

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ПАТОМОРФОЛОГІЯ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування
Освітньо-професійна програма	Лабораторна діагностика
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Групи	I ЛД-22 / II ЛД-21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра хірургічних дисциплін і невідкладних станів
Викладач курсу	к.мед.н. Щурко Марія Мойсейвна
Контактна інформація викладача	m.schurko@lma.edu.ua Група у Viber, GoogleClassroom.
Консультації	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=143
Сторінка курсу в Moodle	Відповіднодорозкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180 Модулів – 2 Рік підготовки – 1/2 Семестр – 2/3 Лекції – 26 год. Практичні заняття – 48/16 год. Самостійна робота – 90 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Патоморфологія з секційним курсом» є нормативною дисципліною з спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для подальшого використанням одержаних знань у практичній роботі лаборанта – бакалавра. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система особливих медичних знань, умінь і навиків, призначених для вивчення основних причин і механізмів виникнення та розвитку патологічних процесів, морфологічних змін, що їх супроводжують при захворюваннях людини.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Патоморфологія з секційним курсом» є формування професійних знань і навичок щодо питань організаційно-методичного забезпечення проведення патоморфологічного дослідження розладу здоров'я і смерті від різних видів захворювань з оформленням результатів досліджень, вивчення практичної сторони роботи лаборанта, організаційних питань роботи і структури патологоанатомічної служби. Цілі курсу -вивчення: 1) патології клітини та загальнопатологічних процесів, сукупність яких

- обумовлює прояви тієї чи іншої хвороби;
- 2) етіології, патогенезу та морфологічних змін при хворобах на різних етапах їх розвитку (морфогенез), структурних основ одужання, ускладнень та наслідків хвороб;
 - 3) змін наслідків хвороб, що виникають внаслідок змін умов життя людини та лікування;
 - 4) методів патологоанатомічної служби, її місця в системі охорони здоров'я та організаційно-практичних форм вирішення завдань;
 - 5) зіставлення морфологічних та клінічних проявів хвороб, оформлення документації патологоанатомічного відділення лікувального закладу.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- організацію патологоанатомічної служби в Україні;
- сучасні наукові дані та можливості патоморфологічної служби;
- основи клітинної патології та загальних патологічних процесів, які визначають морфологічні прояви різних захворювань у сукупності;
- морфологію захворювань на різних стадіях їх розвитку (морфогенез), структурних основ одужання, ускладнень і наслідків;
- принципи відбору біологічного матеріалу для різних видів дослідження;
- правила проведення морфологічних методів дослідження при аутопсії та біопсії;
- норми та правила професійної етики, деонтології, конфіденційності в роботі відділення патоморфології;
- види та ведення медичної документації у відділенні патоморфології;
- чинні накази та інструктивні листи МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я;

вміти:

- встановлювати факт настання біологічної смерті;
- досліджувати макроскопічні зміни уражених ізольованих органів і систем у разі загальних або спеціальних патологічних процесів;
- досліджувати мікроскопічні зміни уражених клітин, тканин та органів при загальних або спеціальних патологічних процесах;
- використовувати морфологічні методи проводки та забарвлення тканини для мікроскопічного дослідження;
- аналізувати структурно-функціональні взаємозв'язки та послідовність етапів загальних патологічних процесів;
- інтерпретувати морфологічні зміни на різних етапах розвитку захворювань, одужання, ускладнень та наслідків захворювань;
- вести медичну документацію;
- володіти морально-деонтологічними принципами у спілкуванні з пацієнтами;
- дотримуватись чинних наказів та інструктивних листів МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я.

Загальні компетентності, які формує дисципліна

- ЗК02. Здатність спілкуватися українською мовою, як усно, так і письмово.
- ЗК04. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Навики здійснення безпечної діяльності.
- ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократично-суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності, які формують дисципліна	<p>ФК01. Здатність здійснювати безпечну професійну практичну діяльність згідно з протоколами, наказами рекомендаціями щодо безпеки та відповідно до діючого законодавства.</p> <p>ФК02. Здатність здійснювати збір та верифікацію даних, прийом та обробку зразків згідно з протоколами.</p> <p>ФК03. Здатність проводити аналіз зразків та здійснювати валідацію результатів згідно з діючими протоколами.</p> <p>ФК04. Здатність застосувати сучасні методи та технології дослідження тканин та зразків різного походження у лабораторіях різного профілю тарозуміння принципів дії цих методів.</p> <p>ФК05. Здатність інтерпретувати результати на основі наукового знання, розуміючи взаємозв'язок між результатами аналізу, діагнозом, клінічною інформацією та лікуванням, та представляти і повідомляти результати належним чином та документувати конфіденційні дані з дотриманням етичних правил професійної діяльності.</p> <p>ФК07. Здатність застосовувати навички критичного мислення для конструктивного розв'язання проблем.</p> <p>ФК10. Здатність компетентно та професійно взаємодіяти з пацієнтами, колегами, медичними працівниками, іншими фахівцями, застосовуючи різні методи комунікації.</p> <p>ФК11. Здатність дотримуватися нормативних та етичних вимог до професійної діяльності та забезпечувати право пацієнта на отримання допомоги/медичні послуги на належному рівні. Дотримуватись та впроваджувати стандарти професійної діяльності.</p> <p>ФК12. Готовність до безперервного професійного розвитку.</p> <p>ФК13. Здатність комбінувати поєднання різних технологічних прийомів лабораторних досліджень для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК14. Готовність виконувати точно та якісно дослідження, удосконалювати методики їх проведення та навчати інших.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Проводити підготовку оснащення робочого місця та особисту підготовку до проведення лабораторних досліджень з дотриманням норм безпеки та персонального захисту, забезпечувати підготовку до дослідження зразків різного походження та їх зберігання.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати використання знань про морфологічні зміни тканин і органів для діагностики патологічних станів, виявляти помилкові результати та вживати заходи щодо їх корекції.</p> <p>ПРН 5. Розуміти фізичні та хімічні принципи фарбування та застосовувати відповідні методи у лабораторних дослідженнях.</p> <p>ПРН 6. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики онкопатології (норма / патологія).</p> <p>ПРН 7. Верифікувати результати лабораторних досліджень в клініці внутрішніх хвороб (норма / патологія).</p> <p>ПРН 8. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики дитячих хвороб (норма / патологія).</p> <p>ПРН 9. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики захворювань хірургічного профілю (норма / патологія).</p> <p>ПРН 10. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики дерматовенерологічних хвороб (норма / патологія).</p> <p>ПРН 11. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики інфекційних хвороб (норма / патологія).</p>
Політика курсу	<p>Дотримання принципів академічної добросередності</p> <p>Не толеруються жодні форми порушення академічної добросередності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і</p>

можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброочесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології

Під час заняття здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброочесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у будь-який зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неважливості на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Дистрофії, некроз і апоптоз. Імуннопатологічні процеси	2
2.	Порушення кровообігу. Порушення вмісту тканинної рідини	2
3.	Компенсаторно-пристосувальні процеси. Запалення	2
4.	Пухлини епітеліальні та неепітеліальні. Рак окремих органів	2
5.	Пухлини кровотворної тканини. Анемії	2
6.	Хвороби серцево-судинної системи	2
7.	Системні хвороби сполучної тканини	2
8.	Хвороби органів дихання. Професійні хвороби	2
9.	Хвороби органів травлення	2
10.	Хвороби сечової, статевої системи, нервової та ендокринної системи	2
11.	Патологія вагітності, післяполового періоду, плаценти. Пренатальна та перинатальна патологія	2
12.	Інфекційні хвороби. Респіраторні вірусні та бактеріальні інфекційні хвороби	2
13.	Кишкові інфекційні хвороби. Пріонові хвороби	2
	Разом:	26

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1.	Дистрофії, некроз і апоптоз. Імуннопатологічні процеси	4
2.	Порушення кровообігу. Порушення вмісту тканинної рідини	4
3.	Компенсаторно-пристосувальні процеси. Запалення	4
4.	Пухлини епітеліальні та неєпітеліальні. Гемобластози та анемії	4
5.	Хвороби серцево-судинної системи. Системні хвороби сполучної тканини	4
6.	Хвороби органів дихання. Професійні хвороби	4
7.	Хвороби органів травлення	4
8.	Модульний контроль 1. Загальні та типові патологічні процеси. Хвороби серцево-судинної, дихальної та травної систем	4
9.	Хвороби сечової та статевої системи. Хвороби нервової та ендокринної системи	4
10.	Патологія вагітності, післяполового періоду, плаценти. Пренатальна та перинатальна патологія	4
11.	Інфекційні хвороби	4
12.	Організація і завдання патологоанатомічної служби	4
13.	Патологоанатомічний розтин	4
14.	Патологоанатомічний розтин	4
15.	Методи дослідження операційного та біопсійногоматеріала	4
16.	Модульний контроль 2. Патоморфологія сечової, статевої, нервової, ендокринної систем. Патологія вагітності. Інфекційні процеси. Секційний курс	4
	Разом:	48/16

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вроджені ферментопатії (білкові, ліпідні, вуглеводні)	6
2.	Порушення лімфообігу	6
3.	Запалення навколо паразитів і сторонніх тіл	6
4.	Теорії канцерогенезу. Тромбоцитопатії, тромбоцитопенії	6
5.	Васкуліти	6
6.	Професійні хвороби від дії хімічних факторів	5
7.	Ентеропатії. Синдром мальабсорбції	6
8.	Підготовка до модульного контролю 1	6
9.	Сечокам'яна хвороба (нефролітіаз)	5
10.	Дитячий церебральний параліч	5
11.	Чума, сибірка, натуральна віспа	5
12.	Організація клініко-патологоанатомічної конференції	5
13.	Особливості розтину трупів новонароджених	5
14.	Правила розтину померлих від особливо небезпечних хвороб	6
15.	Особливості морфологічного дослідження кісткової тканини	6
16.	Підготовка до модульного контролю 2	6
	Разом:	90

Література для вивчення дисципліни	Основна (базова):
	<ol style="list-style-type: none"> 1. В. Кумар, А.К. Аббас, Д.К. Астер . Основи патології за Роббінсом. У 2 томах. Том 1./ В. Кумар, А.К. Аббас, Д.К. Астер.-Медицина, 2019.-420с. 2. Виней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер. Основи патології за Роббінсом. У 2 томах. Том 2./ В. Кумар, А.К. Аббас, Д.К. Астер.-Медицина, 2020.-544с.

3. Патоморфологія: нац. Підручник. / В.Д.Марковський, В.О.Туманський I.В. Сорокіна П20 та ін.,за ред. В.Д.Марковського, В.О.Туманського. — К.: ВСВ «Медицина»,».2015 — 936с.
4. Боднар Я.Я., Романюк А.М. Патоморфологія. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2009. – 496 с.
5. Шлопов В. Г. Патологічна анатомія : [підручник] / В. Г. Шлопов. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 758 с. – ISBN 966-7890-85-6.
6. Струков А. І. Патологічна анатомія : [підручник] / А. І. Струков, В. В. Сєров. – Харків : Факт, 2004. – 863 с. – ISBN 966-637-161-8.

Допоміжна:

- 1.Боднар Я.Я., Файфура В.В. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини. Тернопіль. Укрмедкнига, 2000. – 494 с.
2. Рябуха О. Патологічна анатомія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ольга Рябуха. – Львів ЛДУФК, 2014. – 144: с .
3. Патологічна анатомія: підручник / В.А. Волкової, Н.М. Кононенко, В.В. Гнатюк [та ін.]; Національний фармацевтичний університет. – Харків: НФаУ ; Золоті сторінки, 2013. – 390 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://vmede.org>
2. <http://www.booksmed.com>
3. <http://www.studmedlib.ru>
4. <http://kingmed.info/media/book>

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контрол здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування та тестового контролю.
Модульні контролі проводяться у вигляді завдань трьох рівнів складності: завдання 1-го рівня складності оцінюються у 1 бал (одна правильна відповідь); 2-го рівня - у 3 бали; 3-го рівня - у 5 балів. За завдання 1-го рівня студент може набрати 10-15 балів; 2-го рівня – 75-80 балів; 3-го рівня – 10 балів. Загалом, найвища оцінка за всі правильні завдання модульного контролю – 100 балів.

Підсумковий контроль проводиться у два етапи:

- 1.тестовий контроль: студенти розв'язують 50 тестів, кожен з яких оцінюється у 1 бал. Тести побудовані у вигляді ситуаційних задач з п'ятьма варіантами відповіді, з яких тільки одна відповідь є правильною;
2. усний екзамен: студент дає відповідь на 2 питання екзаменаційного білета; кожне питання оцінюється у 25 балів.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій.
Практичні заняття проводяться з використанням методичних рекомендацій, мультимедійних презентацій, таблиць, самостійної роботи з мікропрепаратами та макропрепаратами, розбором розтинів та біопсійних досліджень на базі міського моргу.

Самостійна позааудиторна робота студентів забезпечується методичними рекомендаціями.

У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.

Лекції та практичні заняття будуть проводитися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.

Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom.

	<p>У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>																																																								
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center; padding: 5px;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">СМО</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">ПМО</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">ECTS</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center; padding: 5px;">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center; padding: 2px;">T1</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">T2</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">...Tn</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">САП</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">МК 1</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">4</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">4</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">3</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">73</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">75</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">74</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">74</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">74</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">C</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">добре</td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК - модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЕКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">За 100-бальною шкалою</th> <th style="width: 50%;">За національною шкалою</th> <th style="width: 25%;">За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90-100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-89</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70-79</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-69</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">51-59</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-50</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">FX</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-34</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	0-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																												
Модуль 1																																																									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																				
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре																																																
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																							
90-100	відмінно	A																																																							
0-89	добре	B																																																							
70-79	добре	C																																																							
60-69	задовільно	D																																																							
51-59	задовільно	E																																																							
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																							
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																							
Питання до підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патологічна морфологія як наука та галузь практичної медицини. Зміст, задачі, об'єкти та методи патоморфологічних досліджень. Основні етапи розвитку патоморфології. 2. Морфогенез та морфологія внутрішньоклітинного та позаклітинного накопичення білків, вуглеводів та ліпідів. 3. Морфогенез та морфологія порушень мінерального обміну. 4. Пошкодження і загибель клітин та тканин. Некроз і апоптоз – морфологічні прояви. 5. Структурні механізми та клініко-патологоанатомічна характеристика основних періодів танатогенезу. 6. Смерть: визначення, ознаки, терміни розвитку. 7. Морфологія та наслідки порушень тканин при різних видах гіперемій. 8. Морфогенез та патоморфологія ішемії. 9. Морфогенез та патоморфологія інфаркту. 10. Визначення та морфогенез видів кровотечі, крововиливу. 11. Морфогенез, патоморфологія, наслідки стазу. 12. Патоморфологія, наслідки плазморагії. 13. Патоморфологія, види, наслідки емболії. 14. Морфогенез, патоморфологія, наслідки тромбозу, ДВЗ-синдрому. 15. Ексудативне запалення: визначення, види, морфологічна характеристика, клінічне значення. 																																																								

16. Проліферативне запалення: визначення, морфологічні особливості, наслідки.
17. Гранульоматозне запалення: визначення, види, морфологічні особливості.
18. Специфічне запалення: визначення, види, морфологічна характеристика.
19. Морфологічна характеристика різних видів гіперчутливості.
20. Аутоімунні хвороби: визначення, класифікація, загальна морфологічна характеристика.
21. Первина та вторинна імунна недостатність: визначення, морфологічна характеристика.
22. Гіперплазія: визначення, види, морфологічна характеристика.
23. Атрофія: визначення, види, морфологічна характеристика.
24. Метаплазія: визначення, види, морфологічна характеристика.
25. Гіпертрофія: визначення, види, морфологічна характеристика.
26. Гіпертофія міокарду: морфо-функціональні особливості.
27. Регенерація: визначення, види (репаративна, фізіологічна, патологічна), їх характеристика.
28. Морфогенез регенеративного процесу.
29. Грануляційна тканина: морфологічна характеристика.
30. Види загоювання ран.
31. Визначення пухлинного росту.
32. Сучасні теорії канцерогенезу.
33. Дисплазія: визначення, види, роль у канцерогенезі.
34. Передпухлинні (передракові) стани і зміни, морфологія.
35. Особливості пухлинної клітини.
36. Морфогенез та гістогенез пухлин.
37. Види росту пухлин.
38. Морфологічні особливості доброкісних пухлин.
39. Морфологічні особливості злоякісних пухлин.
40. Метастазування: види, закономірності, механізми.
41. Шляхи метастазування саркоми.
42. Номенклатура пухлин нервової тканини.
43. Номенклатура пухлин, що походять із меланін утворюючої тканини. Невуси, їх різновиди.
44. Морфологічні особливості меланоми. її морфологічні форми. Значення передпухлинних змін.
45. Номенклатура пухлин з епітелією.
46. Морфологічні особливості пухлин з епітелією без специфічної локалізації: доброкісних (папілома, аденома), злоякісних (рак).
47. Гістологічні варіанти раку.
48. Атеросклероз: визначення, фактори ризику, сучасні теорії.
49. Морфогенез макроскопічних змін при атеросклерозі.
50. Ішемічна хвороба серця: визначення, фактори ризику, зв'язок з атеросклерозом і гіпертензією.
51. Морфологія гострого, рецидивуючого та повторного інфаркту міокарда.
52. Хронічна ішемічна хвороба серця: морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті.
53. Гіпертонічна хвороба: визначення, фактори ризику.
54. Загальна характеристика системних хвороб сполучної тканини: порушення імунного гомеостазу, системна прогресуюча дезорганізація сполучної тканини при ревматичних хворобах.
55. Ревматичні хвороби: класифікація, морфогенез, морфологічна характеристика.
56. Ендокардит, міокардит, перикардит, панкардит: класифікація, морфологічна характеристика, ускладнення.
57. Ревматоїдний артрит: морфологія суглобових проявів (стадії прогресу-

- вання ревматоїдного поліартриту), ускладнення, наслідки.
- 58. Морфологія хвороби Бехтерева.
 - 59. Системний червоний вовчак: морфогенез, патоморфологія, ускладнення, причини смерті.
 - 60. Системна склеродермія: патологічна анатомія, вісцеральні прояви, ускладнення, причини смерті.
 - 61. Дерматоміозит: патологічна анатомія, ускладнення, причини смерті.
 - 62. Патоморфологія системних васкулітів: неспецифічного артоартеріту, вузликового периартеріту, гранульоматозу Вегенера, облітеруючого тромбоангіту.
 - 63. Патологічна анатомія набутих вад серця.
 - 64. Патологічна анатомія набутих (вторинних) кардіоміопатій.
 - 65. Морфологічна характеристика гострих бронхітів.
 - 66. Пневмонії: сучасна класифікація, морфологічна характеристика.
 - 67. Морфологічна характеристика гострих деструктивних процесів легенів.
 - 68. Хронічні неспецифічні захворювання органів дихання: визначення, класифікація.
 - 69. Морфологічна характеристика та ускладнення хронічного бронхіту.
 - 70. Морфологічна характеристика хронічної обструктивної емфіземи.
 - 71. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхокетатичної хвороби.
 - 72. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхіальної астми.
 - 73. Хвороби стравоходу: морфологічна характеристика.
 - 74. Хронічний гастрит: морфологічна характеристика.
 - 75. Патоморфологія, ускладнення виразкової хвороби.
 - 76. Рак шлунка: макроскопічні і гістологічні форми, особливості метастазування.
 - 77. Патоморфологія неспецифічного виразкового коліту.
 - 78. Апендицит: клініко-морфологічні форми, ускладнення.
 - 79. Токсична дистрофія печінки: визначення, морфологічна характеристика, прогноз.
 - 80. Гострий гепатит: морфогенез, форми, морфологічна характеристика.
 - 81. Хронічний гепатит: морфологічна характеристика, ступінь активності та хронізації.
 - 82. Морфологічна характеристика найважливіших типів цирозу.
 - 83. Рак печінки: морфологічна характеристика.
 - 84. Патоморфологія жовчокам'яної хвороби.
 - 85. Патоморфологія гострого та хронічного холециститу.
 - 86. Гострий та хронічних панкреатит: морфологічна характеристика, ускладнення.
 - 87. Сучасна клініко-морфологічна класифікація хвороб нирок.
 - 88. Післяін'єкційний гломерулонефрит: морфологічна характеристика, наслідки.
 - 89. Нефротичний синдром.
 - 90. Морфологічні прояви мембранозної нефропатії.
 - 91. Морфологічна характеристика, прогноз некротичного нефрозу.
 - 92. Морфологічна характеристика, прогноз тубулointerстиційного нефриту.
 - 93. Морфологічна характеристика, прогноз гострого та хронічного пієлонефриту.
 - 94. Хронічна ниркова недостатність. Нефросклероз. Патологічна анатомія.
 - 95. Класифікація, морфологічна діагностика, ускладнення і наслідки ектопічної вагітності.
 - 96. Класифікація, морфологічна характеристика ОРН-гестозів.
 - 97. Класифікація, морфологічна діагностика та прогноз тромбопластичної хвороби.
 - 98. Морфологічні прояви порушень кровообігу в плаценті.

99. Морфологічна характеристика, прогноз затримки внутрішньоутробного розвитку плода.
100. Пологова травма: класифікація, морфологія.
101. Морфологічна характеристика гемолітичної хвороби немовлят.
102. Морфологічна характеристика геморагічної хвороби немовлят.
103. Морфологічна характеристика, ускладнення пневмопатії.
104. Морфологічна характеристика, наслідки асфікції.
105. Морфологічна характеристика, наслідки нейнфекційних фетопатій: діабетичної, алкогольної.
106. Морфологічна характеристика внутрішньоутробних інфекцій плода.
107. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
108. Варіанти місцевих і загальних реакцій при інфекціях.
109. Бактеріальна дизентерія: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
110. Черевний тиф: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
111. Сальмонельоз: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
112. Респіраторні вірусні інфекції: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
113. Морфологічна характеристика, ускладнення інфекційних захворювань мозку (вірусний, кліщовий енцефаліт).
114. Морфологічна характеристика, ускладнення пріонових ускладнень ЦНС.
115. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при СНІДі.
116. Кір: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
117. Мононуклеоз: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
118. Епідемічний паротит: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
119. Дифтерія: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
120. Скарлатина: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
121. Коклюш: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
122. Поліоміеліт: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
123. Тканинні реакції при туберкульозі.
124. Патологічна анатомія туберкульозного комплексу.
125. Морфологія прогресування первинного туберкульозу.
126. Гематогенний туберкульоз з переважним ураженням легенів: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
127. Гематогенний туберкульоз з переважним ураженням внутрішніх органів та кісткової системи: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
128. Вторинний туберкульоз: морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті.
129. Клініко-анатомічні форми сепсису: септицемія, септикотісмія, септичний (інфекційний) ендокардит.
130. Чума: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
131. Холера: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.

